

Briselē, 18.5.2016.
COM(2016) 339 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Nīderlandes 2016. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Nīderlandes 2016. gada stabilitātes programmu

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Nīderlandes 2016. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Nīderlandes 2016. gada stabilitātes programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulu (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1176/2011 par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību², un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu³,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas⁴,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Komisija 2015. gada 26. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu⁵, tādējādi uzsākot 2016. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Gada izaugsmes pētījumā iekļautās prioritātes Eiropadome apstiprināja 2016. gada 17.–18. martā. Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, 2015. gada 26. novembrī pieņēma Brīdināšanas mehānisma ziņojumu⁶, kurā tā identificēja Nīderlandi kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks veikts padziļināts pārskats. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

² OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

³ COM(2016) 339 *final*.

⁴ P8_TA(2016)0058, P8_TA(2016)0059 un P8_TA(2016)0060.

⁵ COM(2015) 690 *final*.

⁶ COM(2015) 691 *final*.

eurozonas ekonomikas politiku⁷. Šo ieteikumu Eiropadome apstiprināja 2016. gada 18.–19. februārī, un Padome to pieņēma 2016. gada 8. martā. Kā valstij, kuras valūta ir euro, un ņemot vērā ciešo savstarpējo saistību starp ekonomikām ekonomikas un monetārajā savienībā, Nīderlandei būtu jānodrošina pilnīga un laicīga šā ieteikuma īstenošana.

- (2) 2016. gada ziņojums par Nīderlandi⁸ tika publicēts 2016. gada 26. februārī. Tajā novērtēts Nīderlandes progress, kā tiek īstenoti Padomes 2015. gada 14. jūlijā pieņemtie konkrētai valstij adresētie ieteikumi un Nīderlandes progress virzībā uz stratēģijas “Eiropa 2020” valsts mērķu sasniegšanu. Tajā ietverti arī padziļinātā pārskata rezultāti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu. Komisija 2016. gada 8. martā iepazīstināja ar padziļinātā pārskata rezultātiem⁹. Komisijas veiktā analīze ļauj tai secināt, ka Nīderlandē ir makroekonomikas nelīdzsvarotība. Jo īpaši svarīgi ir novērst lielu un noturīgu tekošā konta pārpalikumu, kas atspoguļo ekonomikas strukturālās iezīmes un politikas noteikšanu attiecībā uz nefinanšu sabiedrībām. Ņemot vērā tā apmēru, Nīderlandes tekošā konta pārpalikumam, iespējams, ir neliela, bet nozīmīga negatīva ietekme uz ekonomikas izaugsmi eurozonā. Svarīgi ir arī novērst ļoti lielo mājaisaimniecību parādu uzkrājumu.
- (3) Nīderlande 2016. gada 28. aprīlī iesniedza 2016. gada valsts reformu programmu un 2016. gada stabilitātes programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (4) Attiecīgie konkrētai valstij adresētie ieteikumi iekļauti Eiropas strukturālo un investīciju fondu plānošanā 2014.–2020. gada periodam. Kā paredzēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 23. pantā, Komisija var pieprasīt dalībvalstij pārskatīt tās partnerattiecību nolīgumu un attiecīgās programmas un ierosināt grozījumus, ja tas vajadzīgs, lai palīdzētu īstenot attiecīgos Padomes ieteikumus. Komisija ir sniegusi papildu informāciju par to, kā tā izmantos šo noteikumu norādēs par to pasākumu piemērošanu, kuri Eiropas strukturālo un investīciju fondu efektivitāti saista ar pareizu ekonomikas pārvaldību¹⁰.
- (5) Pašlaik Nīderlandei piemēro Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvo daļu un uz to attiecas pārejas noteikums par parādu. Valdība 2016. gada stabilitātes programmā plāno nominālās bilances pakāpenisku uzlabošanos līdz 0,1 % no IKP 2019. gadā. Tajā pašā laikā valdība plāno pārrēķinātās¹¹ strukturālās bilances pasliktināšanos 2016. gadā līdz -1,4 % no IKP un uzlabošanos pēc tam. Vidējā termiņa budžeta mērķi – strukturālo deficītu 0,5 % apmērā no IKP – plānots sasniegt 2019. gadā. Tomēr, pamatojoties uz pārrēķināto strukturālo bilanci, vidējā termiņa budžeta mērķis tiktu sasniegts, sākot jau ar 2018. gadu. Saskaņā ar stabilitātes programmu sagaidāms, ka valsts parāda attiecība pret IKP sasniegs 65,4 %, 2016. gadā un tad pakāpeniski samazināsies līdz 58,9 % 2019. gadā. Makroekonomikas scenārijs, kas ir šo budžeta prognožu pamatā, ir ticams. Pamatojoties uz Komisijas 2016. gada pavasara prognozi, Nīderlandē pastāv risks zināmai novirzei no preventīvās daļas prasībām 2016. gadā un 2016. un 2017. gadā kopumā nemainīgas politikas apstākļos. Tiek prognozēts, ka Nīderlande ievēros pārejas noteikumu par parādu 2016. gadā un

⁷ COM(2015) 692 *final*.

⁸ SWD(2016) 87 *final*.

⁹ COM(2016) 95 *final*.

¹⁰ COM(2014) 494 *final*.

¹¹ Strukturālā bilance, ko Komisija ir pārrēķinājusi, pamatojoties uz informāciju stabilitātes programmā, izmantojot kopīgi saskaņotu metodiku.

pēc pārejas perioda beigām – parāda samazināšanas kritēriju 2017. gadā. Pamatojoties uz stabilitātes programmas novērtējumu un ņemot vērā Komisijas 2016. gada pavasara prognozi, Padome uzskata, ka Nīderlande kopumā ievēros Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus. Tomēr, lai nodrošinātu atbilstību 2016. un 2017. gadā, būs nepieciešami turpmāki pasākumi.

- (6) Neseno nodarbinātības pieaugumu var pilnībā attiecināt uz pašnodarbināto personu un to cilvēku skaita pieaugumu, kuri strādā saskaņā ar pagaidu līgumiem. Lai gan Nīderlande ir veikusi pasākumus, lai šo jautājumu risinātu, ir vajadzīga vispusīgāka pieeja. Zemi rādītāji pārejai no pagaidu uz pastāvīgiem līgumiem joprojām rada darba tirgus segmentācijas risku. Lielā un pieaugošā pagaidu līgumu procentuālā attiecība tiek novērota saistībā ar lielām atšķirībām darba aizsardzības noteikumos saskaņā ar pagaidu līgumiem, no vienas puses, un pastāvīgiem līgumiem, no otras puses. Pašnodarbinātās personas bez darbiniekiem biežāk ir nepietiekami apdrošinātas pret invaliditāti, bezdarbu un vecumu, un tas varētu ilgtermiņā ietekmēt sociālās apdrošināšanas sistēmas ilgtspēju. Tika ieviesti vairāki pasākumi, kas samazināja atšķirības starp pastāvīgajiem un pagaidu līgumiem. Labvēlīgs nodokļu režīms un tas, ka nav pienākuma veikt atsevišķas sociālās apdrošināšanas iemaksas, joprojām finansiāli stimulē pašnodarbinātību.
- (7) Svarīgs uzdevums mājsaimniecību lielo parādsaistību novēršanā ir mājokļu tirgū, kura neelastība un kropļojoši stimuli, kas gadu desmitos ir izveidojušies, veido mājokļu finansēšanas un sektorālu ietaupījumu modeļus. Mājsaimniecību tendenci hipotekāro kredītu bruto parādu nodrošināt ar mājokļu līdzekļiem lielā mērā izskaidro ilgu laiku pastāvošie fiskālie stimuli, jo īpaši nodokļu atskaitījumi par hipotekāro kredītu procentu maksājumiem. Kopš 2012. gada ir īstenoti vairāki pasākumi, lai to daļēji novērstu, taču tie nav izvērsti saskaņā ar ieteikumu. Labi funkcionējoša privātā īres tirgus izveidi apgrūtina subsīdijas citos mājokļu apakšsektoros. Sociālo mājokļu sektors ir viens no lielākajiem Eiropas Savienībā, bet mājokļi ne vienmēr tiek faktiski piešķirti tiem, kuriem tie patiešām ir nepieciešami. Sociālo mājokļu sektorā ir ieviesta īres maksas diferenciācija, pamatojoties vairāk uz ienākumiem. Mājokļu sabiedrībām darbības ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (t. i., sociālie mājokļi) būs jānošķir no citām darbībām. Ņemot vērā to, ka sociālo mājokļu tirgū ir novērsti daži kropļojoši stimuli, kas īres maksu saista ar ienākumiem, šo iepriekšējā ieteikuma daļu ir lietderīgi novirzīt uz situācijas uzraudzību. Tajā pašā laikā mājokļu tirgus joprojām ir ievērojami izkropļots un turpina radīt parādu traucējošo ietekmi uz mājsaimniecībām. Šajos jautājumos ir nepieciešams turpmāks progress.
- (8) Papildus mājokļu tirgus izkropļojumiem mājsaimniecību izmantojamais ienākumus negatīvi ietekmē obligātās iemaksas otrā līmeņa pensiju sistēmā. Otrā līmeņa pensiju sistēma darbojas labi attiecībā uz kvalitāti un atbilstību, bet ir trūkumi attiecībā uz starppaaudžu taisnīgumu, pārredzamību un noturību pret ekonomikas satricinājumiem. Pēdējos gados pensiju sistēmas ilgtspēja ir uzlabota, līdz 2021. gadam paaugstinot pensionēšanās vecumu līdz 67 gadiem un pēc tam piesaistot to paredzamajam mūža ilgumam. Vidēji pensijas iemaksas ir samazinātas, jo tika samazināta maksimālā no nodokļa atbrīvotā uzkrājuma likme. Piemērots izmaksu un risku sadalījums paaudžu ietvaros un starp paaudzēm papildus pieņemtajiem noteikumiem par indeksāciju un finanšu rezervēm (finanšu novērtējuma sistēma) palīdzētu mājsaimniecībām piešķirt to finanšu līdzekļus vairāk uz izaugsmi vērstos veidos. Valdība paziņoja par savu nodomu būtiski reformēt otrā

līmeņa pensiju sistēmu, iesaistot sociālos partnerus, lai izveidotu pārredzamāku un aktuāri taisnīgāku sistēmu.

- (9) Ekonomikas krīzes laikā ieguldījumi ievērojami samazinājās un kopš tā laika ir atjaunojušies tikai daļēji. Nepilnībā ekonomikas mēroga ieguldījumos, šķiet, ir ļoti ciklisks raksturs. To veicināja lejupslīde mājokļu tirgū un fiskālās konsolidācijas izvēles. Lai gan šķēršļi ieguldījumiem, šķiet, ir nelieli, zems ieguldījumu līmenis celtniecības nozarē un atjaunojamo energoresursu jomā, šķiet, ir saistīts ar tirgus nenoteiktību un reglamentējošiem faktoriem. Neraugoties uz kreditēšanas nosacījumu uzlabošanu, pašreizējā finanšu situācijā ir paaugstināti riski jauniem aizdevumiem. Valdības izdevumi par pētniecību un izstrādi kopš 2014. gada samazinās, taču privātie pētniecības un izstrādes izdevumi joprojām ir nelieli. Tāpēc tika ieteikts, lai Nīderlande novirza publiskos izdevumus ieguldījumu atbalstam pētniecības un izstrādes jomā un strādā pie privāto pētniecības un izstrādes izdevumu uzlabošanas. Publiskie un privātie izdevumi par pētniecību un izstrādi ir nelieli, ņemot vērā izglītības līmeni, akadēmiskos sasniegumus un ekonomikas attīstību.
- (10) Eiropas pusgada ietvaros Komisija ir veikusi Nīderlandes ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2016. gada ziņojumā par valsti. Tā ir izvērtējusi arī stabilitātes un valsts reformu programmu un turpmākos pasākumus saistībā ar ieteikumiem, kas Nīderlandei sniegti iepriekšējos gados. Tā ir ņemusi vērā ne tikai to lietderību ilgspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Nīderlandē, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina ES vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valstu lēmumos sniedzot ES līmeņa norādes. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 3. ieteikumā.
- (11) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums¹² ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (12) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 3. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Nīderlandei 2016. un 2017. gadā rīkoties šādi.

1. Ierobežot novirzi no vidējā termiņa budžeta mērķa 2016. gadā un panākt ikgadēju fiskālu korekciju 0,6 % apmērā no IKP 2017. gadā. Noteikt publisko izdevumu prioritāti, lai atbalstītu vairāk ieguldījumu pētniecībā un izstrādē.
2. Novērst atlikušos šķēršļus darbinieku nolīgšanai uz pastāvīgiem līgumiem un atvieglot pāreju no pagaidu uz pastāvīgiem līgumiem. Novērst pašnodarbināto personu bez darbiniekiem lielo pieaugumu, tostarp samazinot nodokļa atbrīvojumus, kas veicina pašnodarbinātību, neapdraudot uzņēmējdarbību, un sekmējot pašnodarbināto personu piekļuvi cenas ziņā pieejamai sociālai aizsardzībai.
3. Veikt pasākumus, lai palielinātu otrā līmeņa pensiju sistēmas pārredzamību, starppaaudžu taisnīgumu un noturību pret satricinājumiem. Veikt pasākumus, lai samazinātu atlikušos izkropļojumus mājokļu tirgū un parādu traucējošo ietekmi uz mājāsaimniecībām, jo īpaši samazinot nodokļu atskaitījumus par hipotekāro kredītu procentu maksājumiem.

¹² Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*